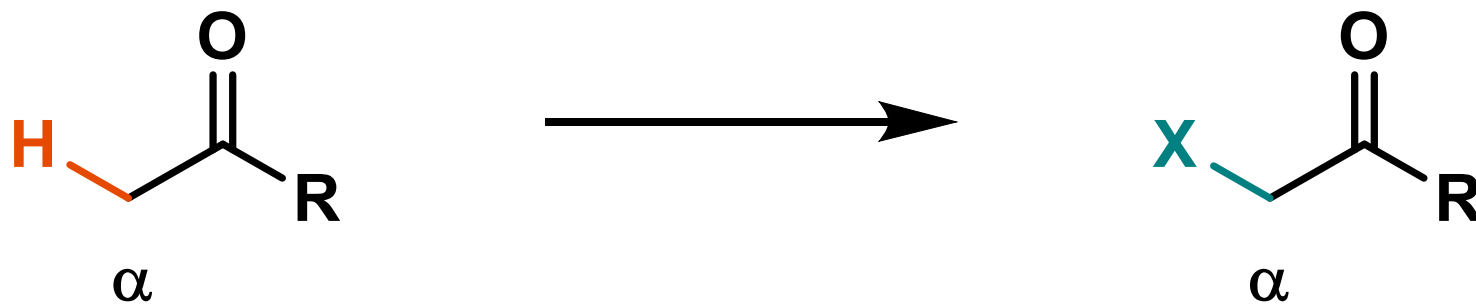
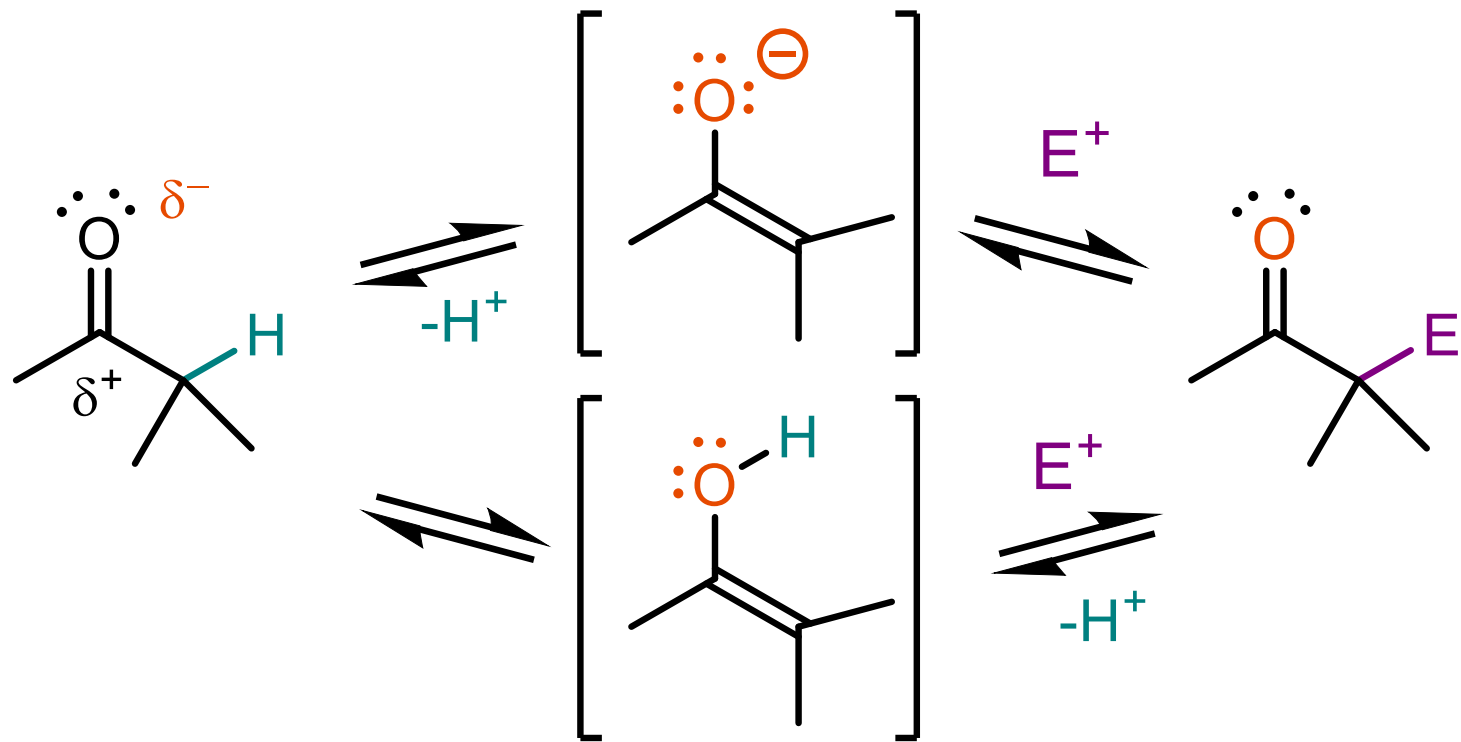
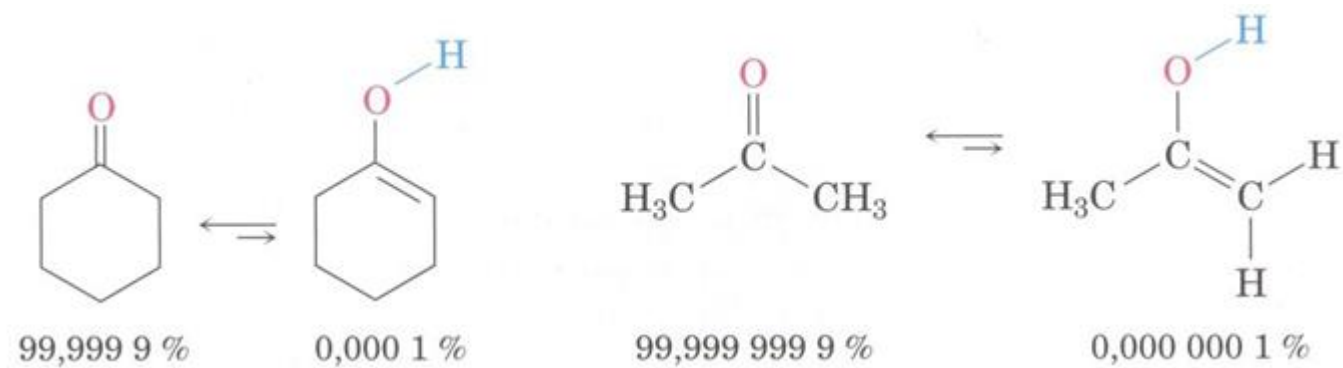
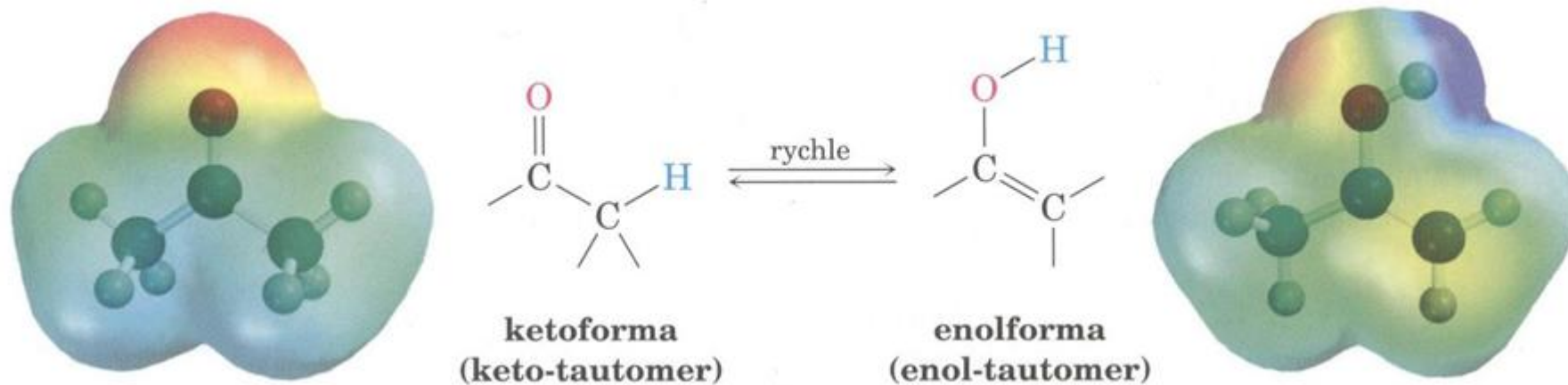

Substituční reakce v α -poloze ke karbonylu

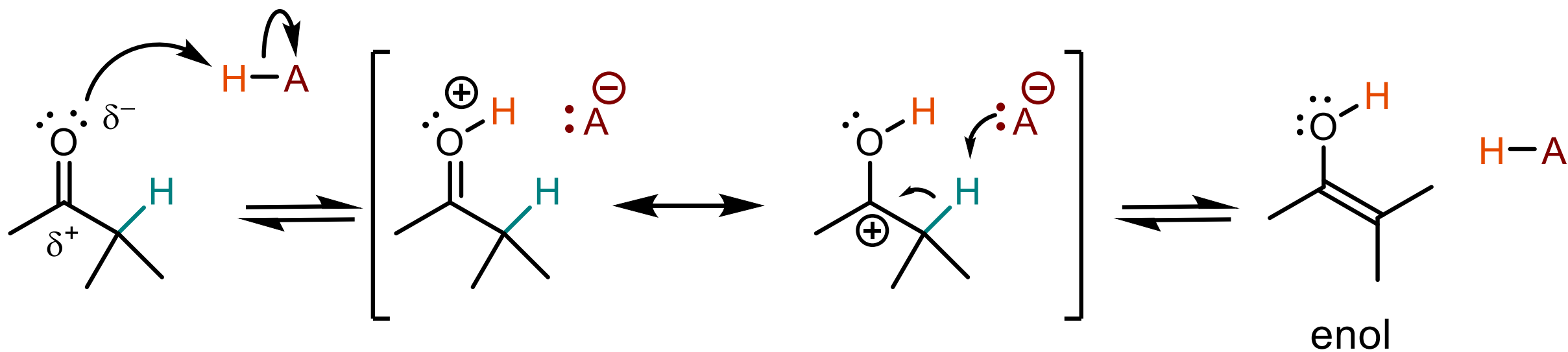

Reaktivita v α -poloze

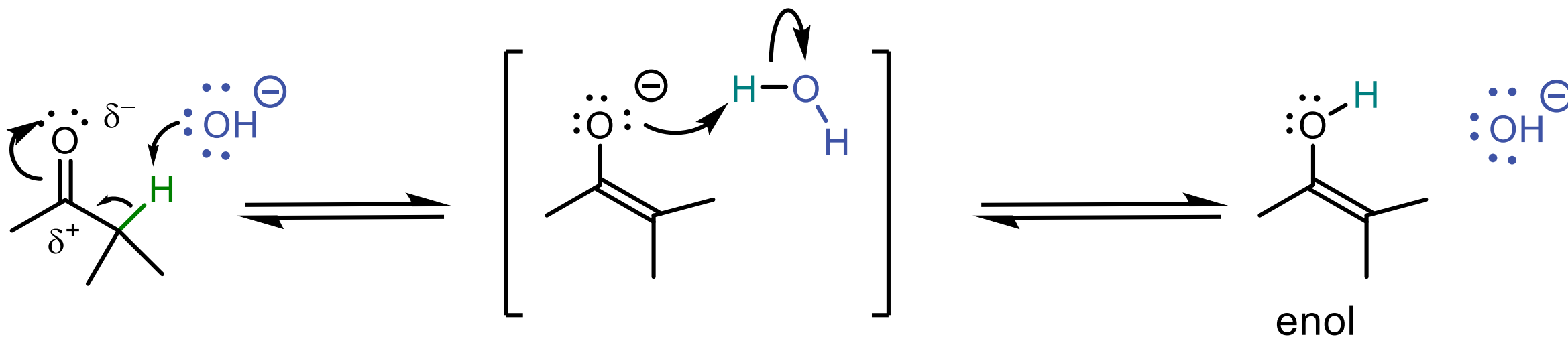

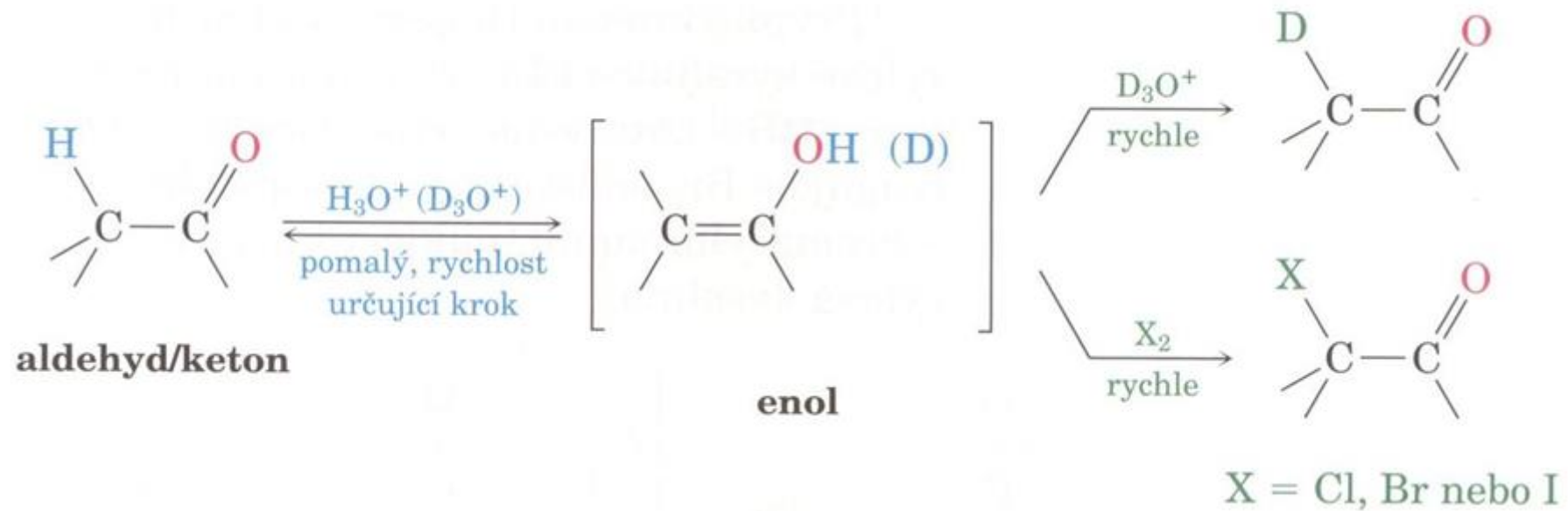
Kysele katalyzovaná tvorba enolu

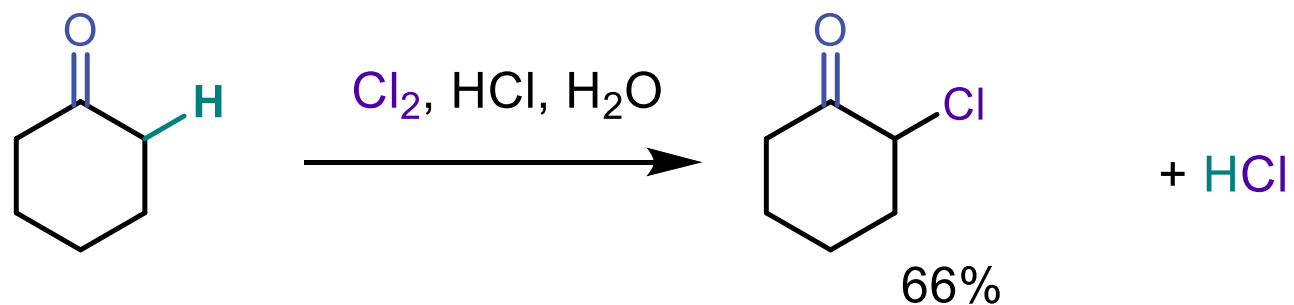
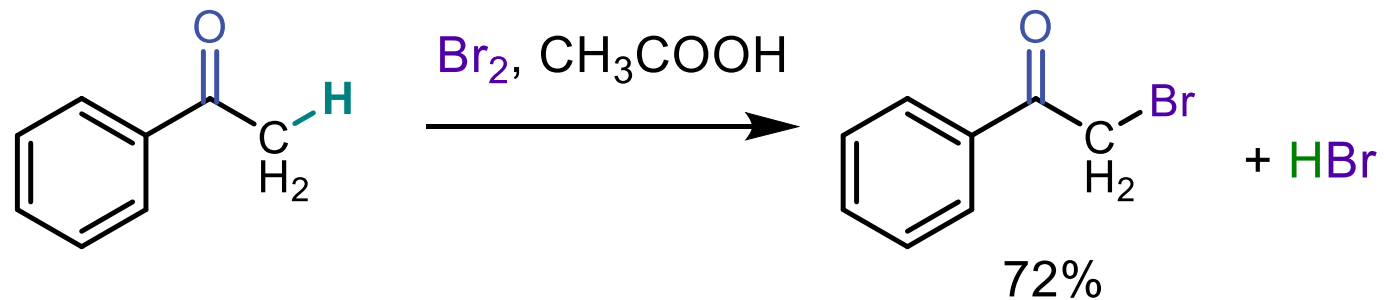
Bazicky katalyzovaná tvorba enolu

Kysele katalyzované substituce v α -poloze

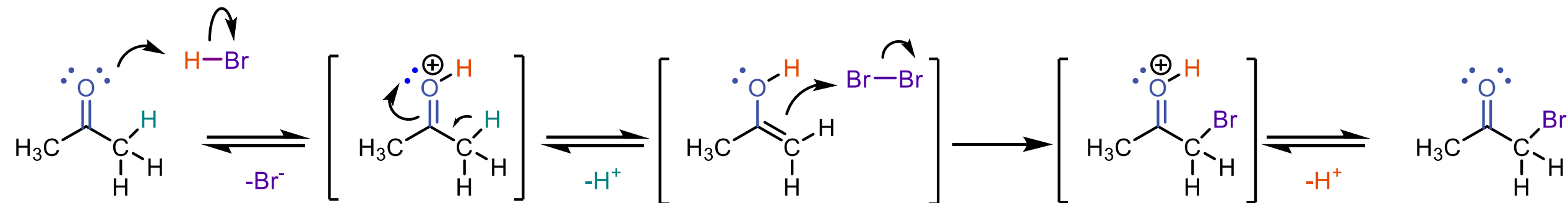

Kysele katalyzované substituce v α -poloze

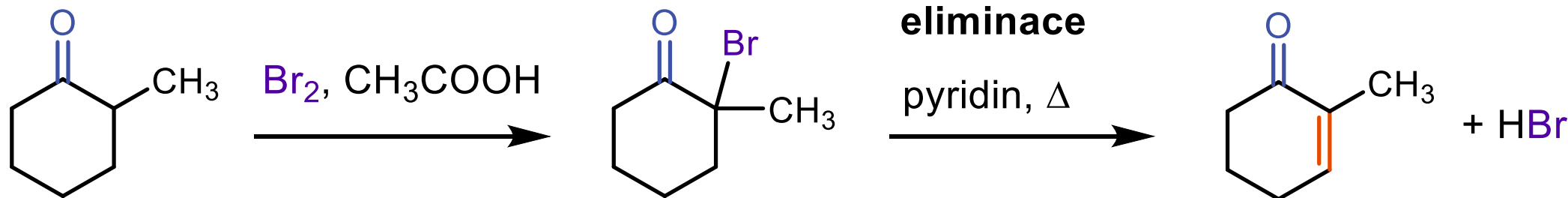

Kysele katalyzované substituce v α -poloze

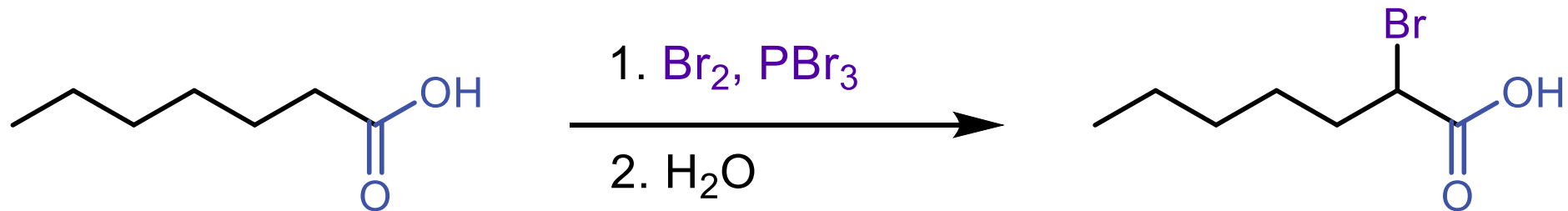
mechanismus

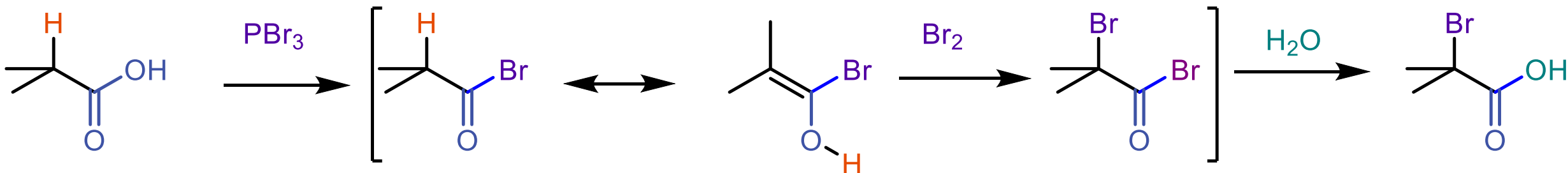
α -Bromketony jsou prekurzory pro α,β -nenasycené ketony

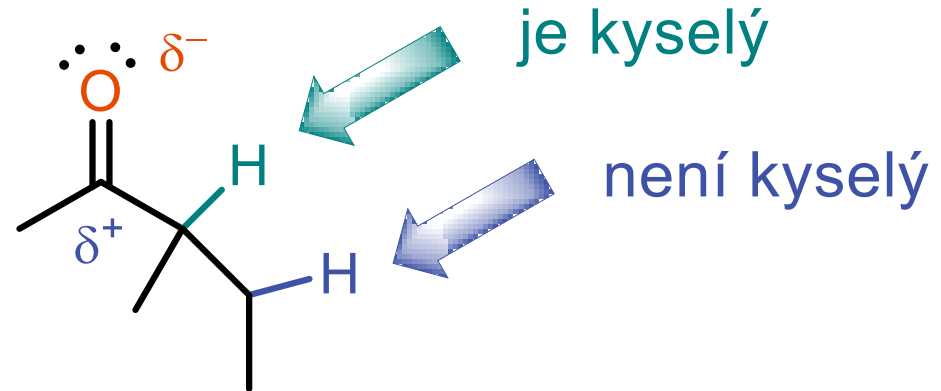
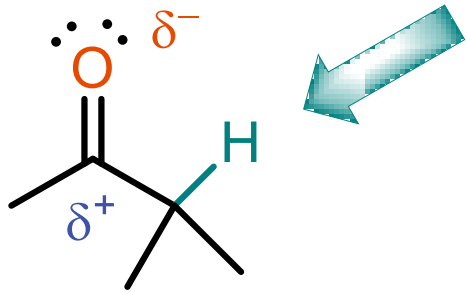
Pro kyseliny a estery kysele katalyzovaná halogenace nefunguje, ale probíhá **Hell-Volhard-Zelinského reakce**

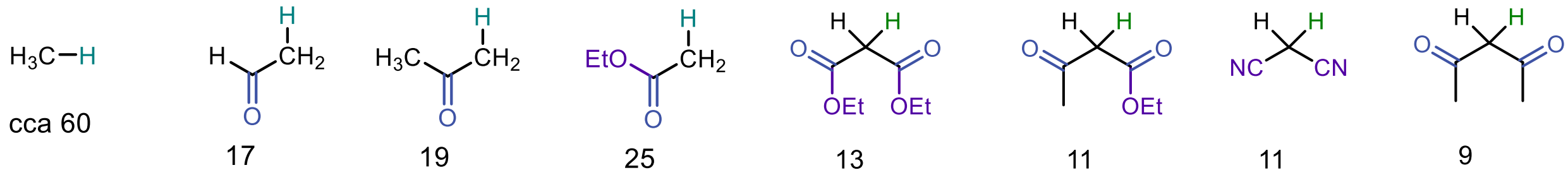
mechanismus

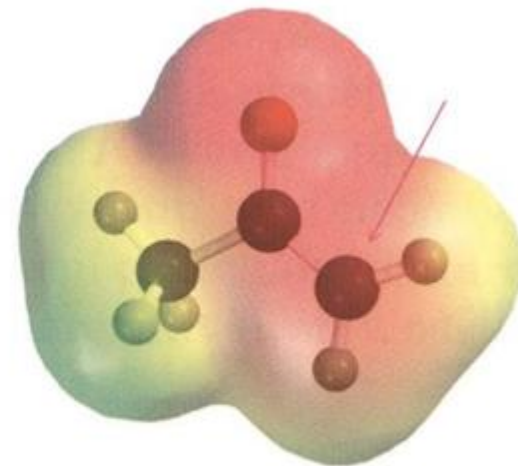
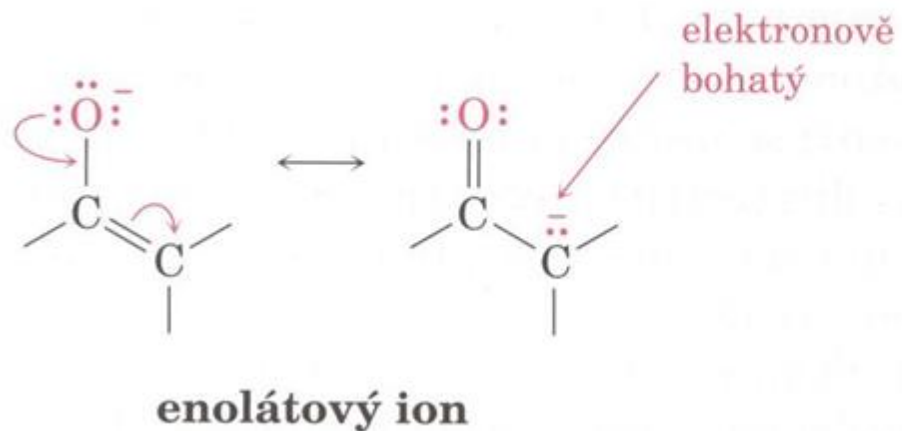
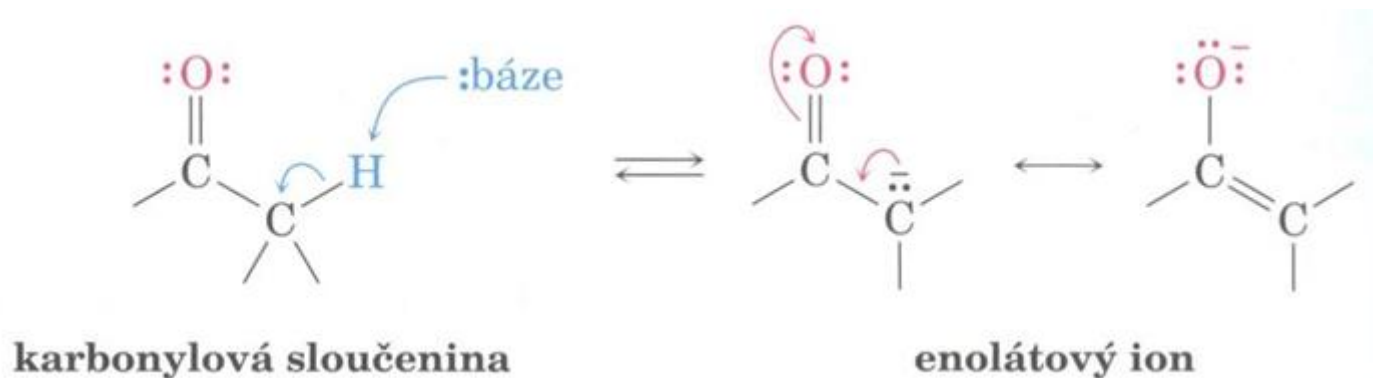
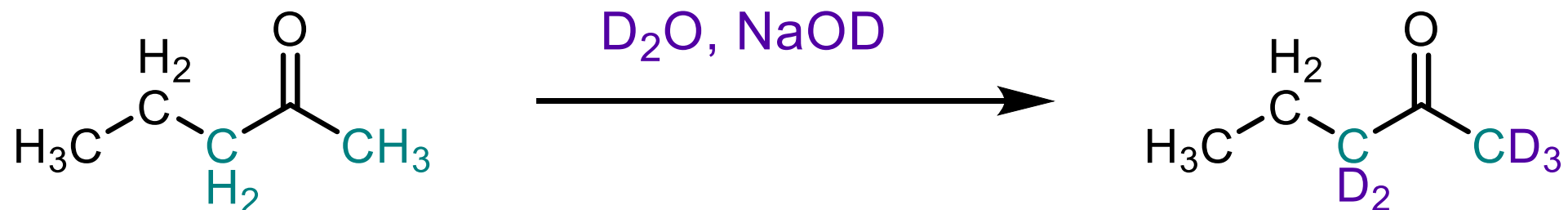
Vodíky v α -poloze ke karbonylu jsou kyselé

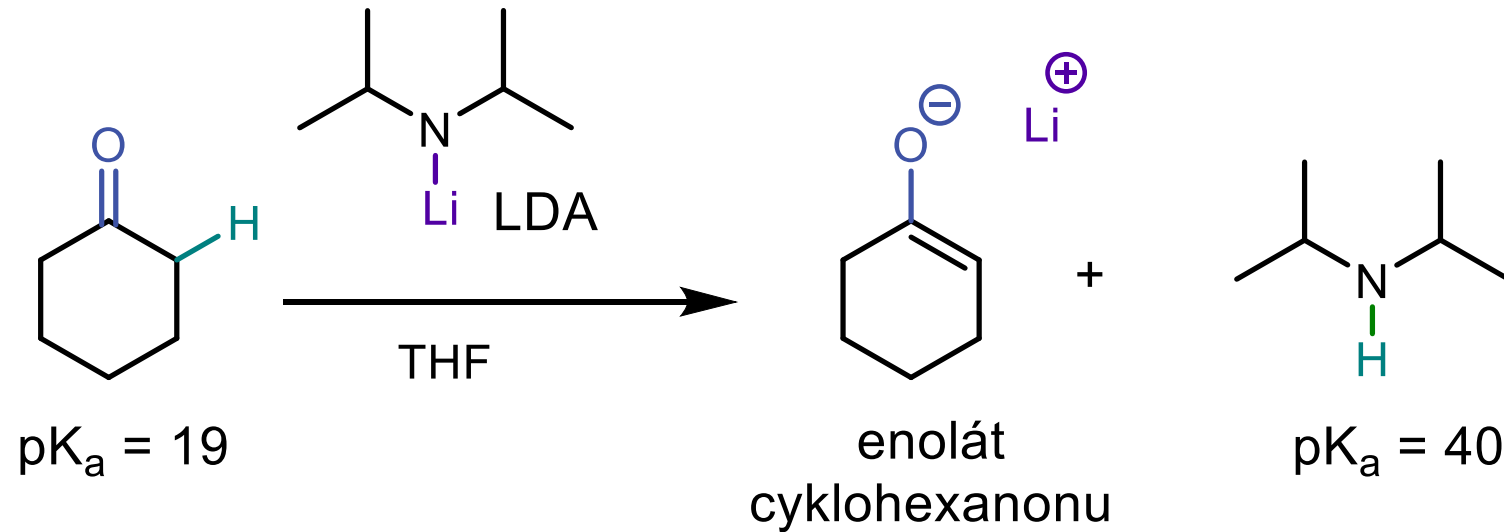
Hodnoty pK_a

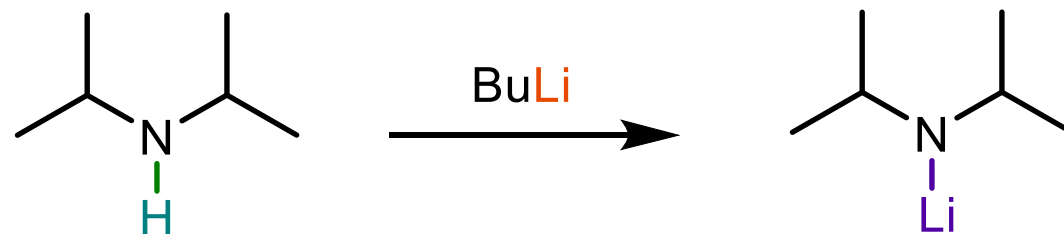
Výměna kyselých vodíků za deuterium

Pro deprotonaci ketonů nebo esterů je nutné použít velmi silné (nenukleofilní) báze

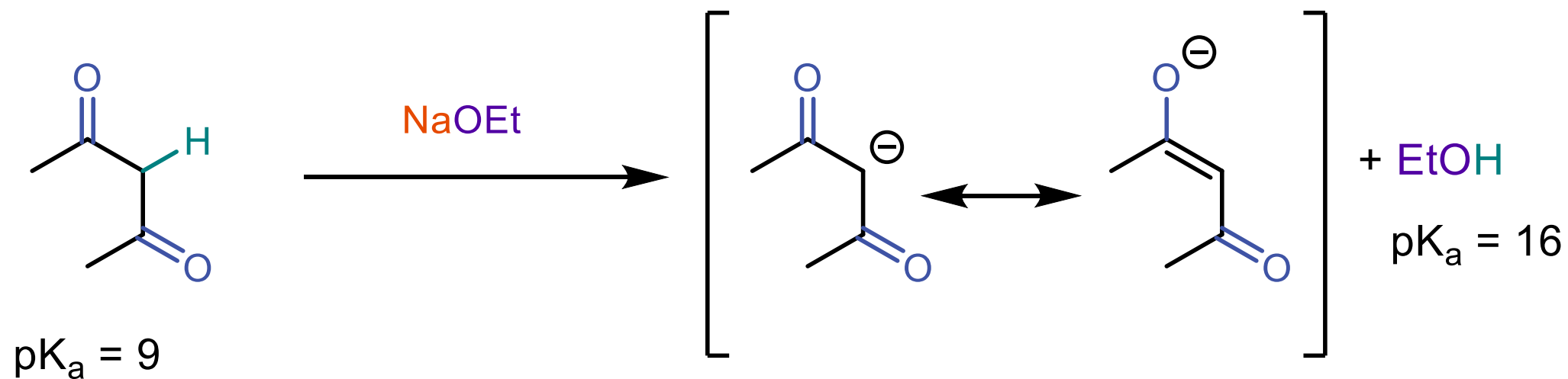

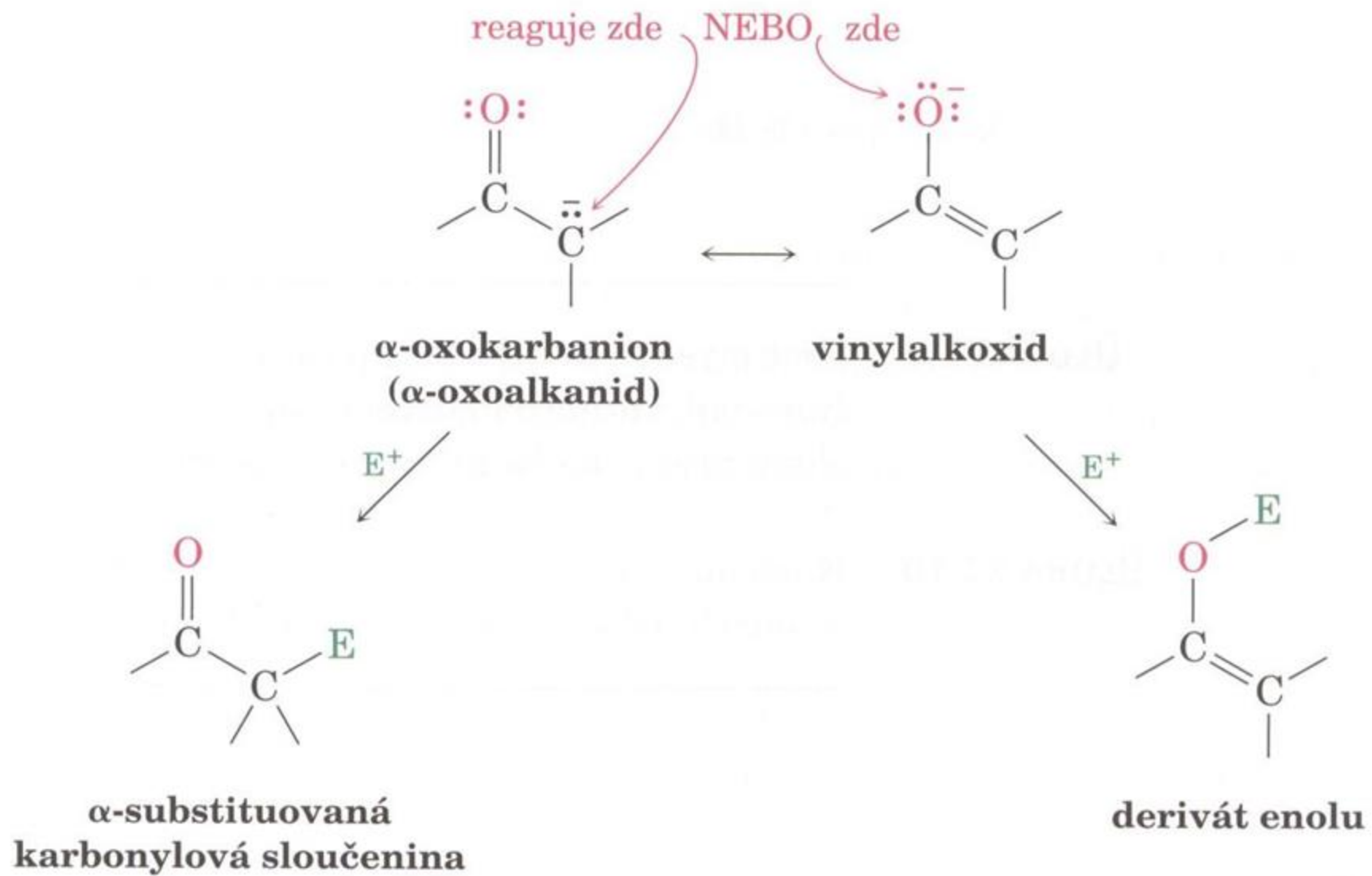
LDA je silná (nenukleofilní) báze obecně vhodná pro deprotonace karbonylových sloučenin

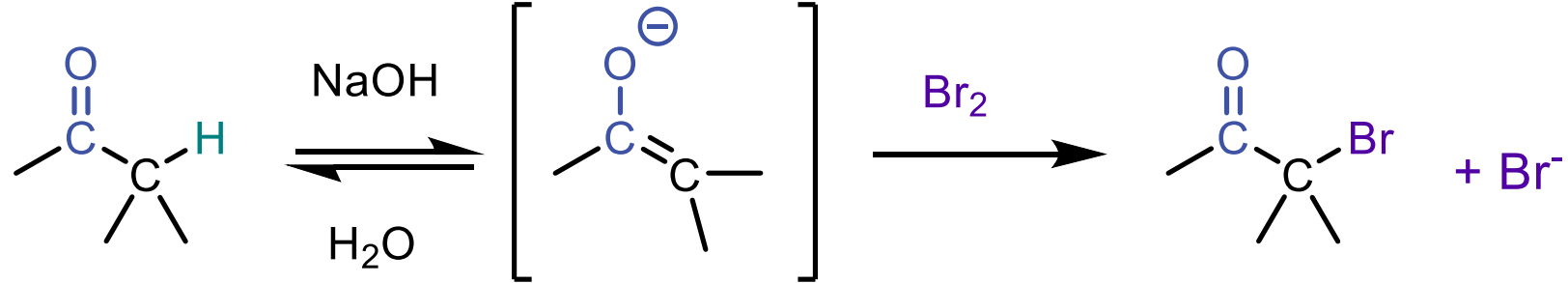
LDA = lithium diisopropylamid

Pro deprotonaci dikarbonylových sloučenin lze použít slabší báze (např. NaOEt)

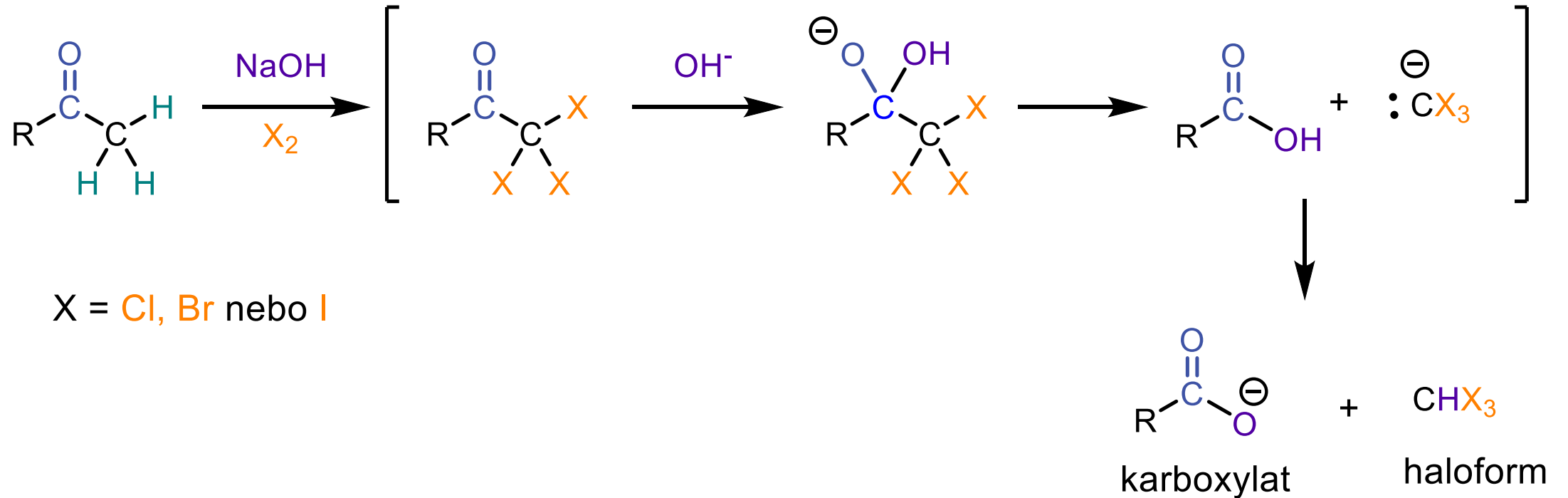

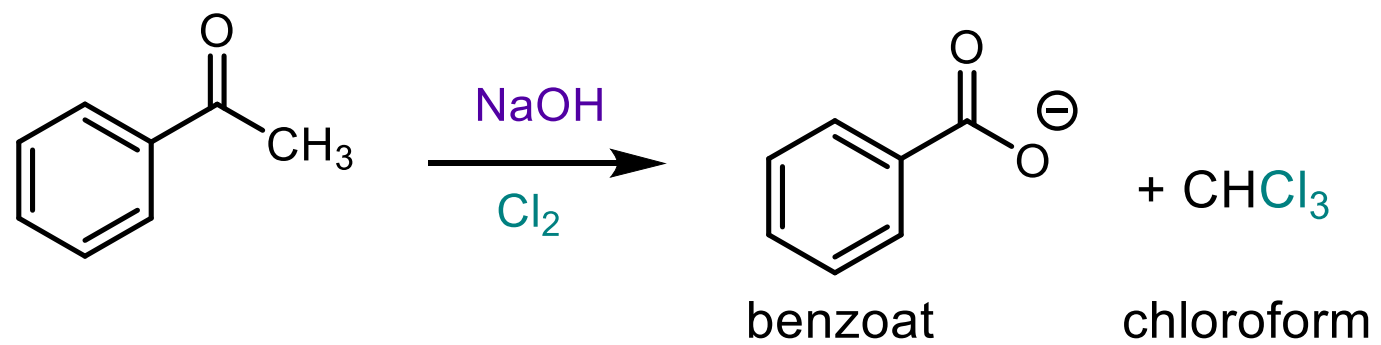
Halogenace v bazickém prostředí probíhá přes enolát

- reakci je ovšem obtížné zastavit a probíhá do vyšších stupňů

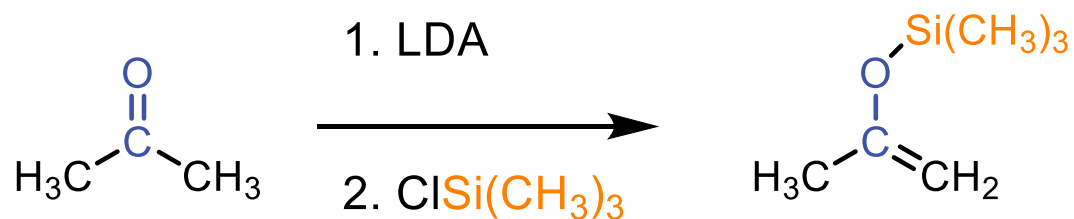
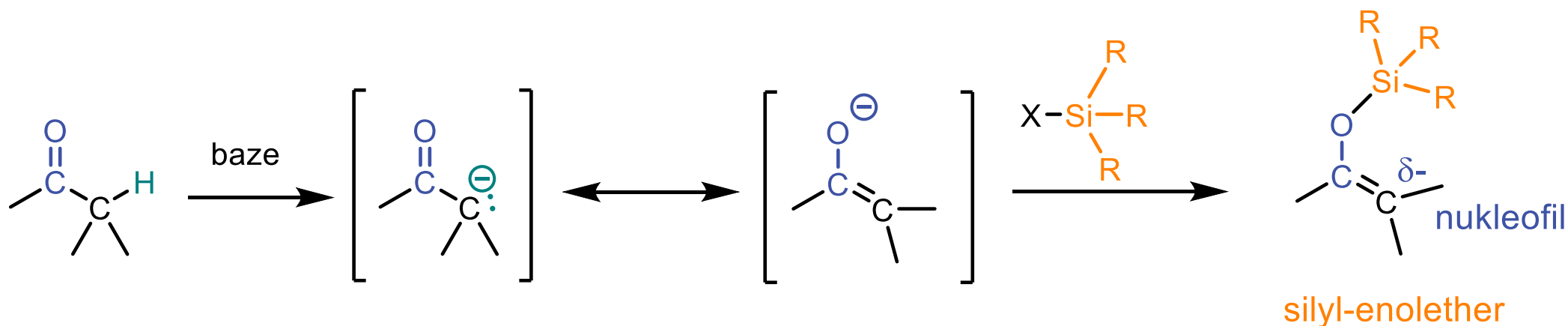
Haloformová reakce

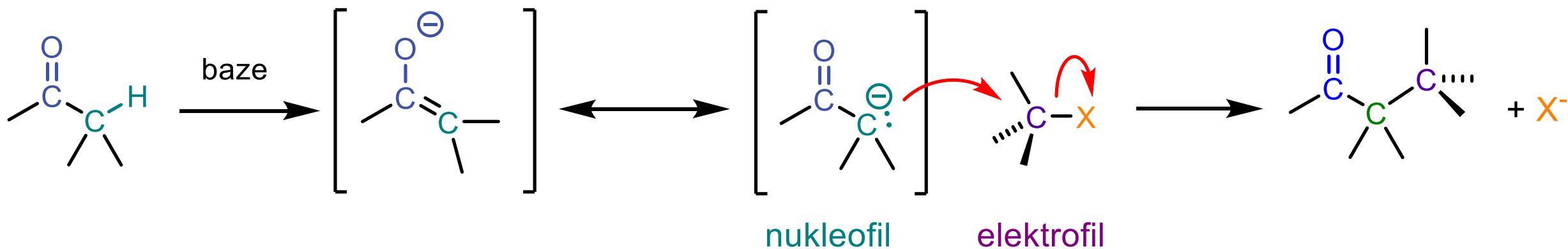

Alkylace enolátů - O-silylace

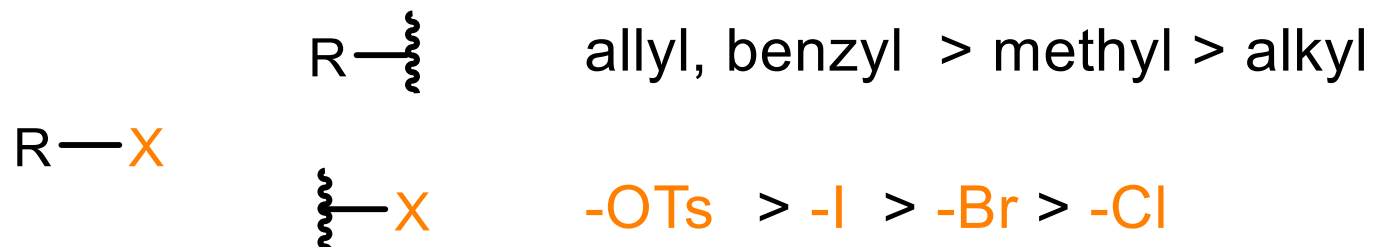
Reakce na kyslíku jsou méně běžné, ale s některými elektrofilů převažují, např. s halogen(trialkyl)silany vznikají silyl-enolethery, což jsou užitečné intermediáty pro aldolizace (více další přednáška)

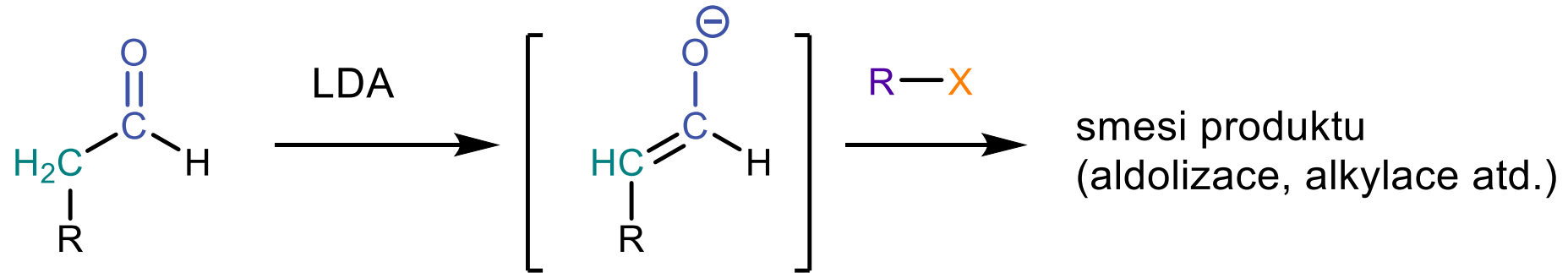
Alkylace enolátů - C-alkylace

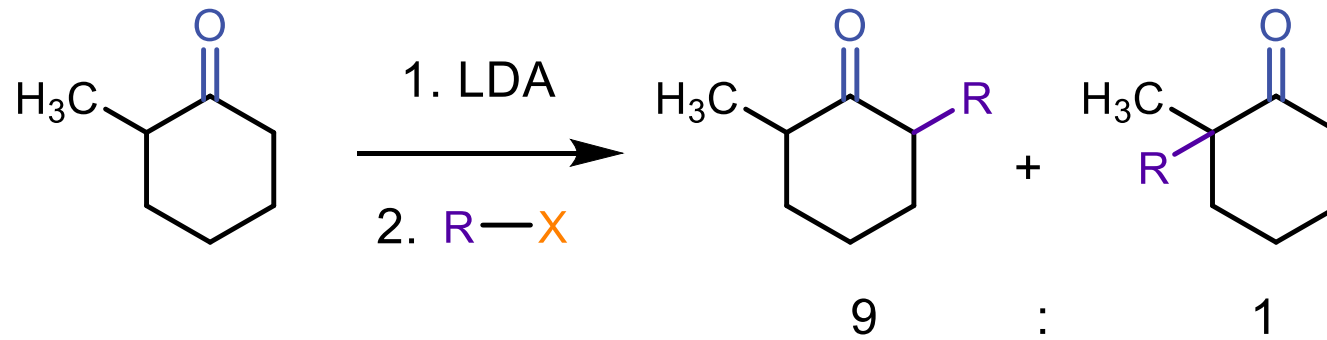
Alkylační činidla (elektrofily)

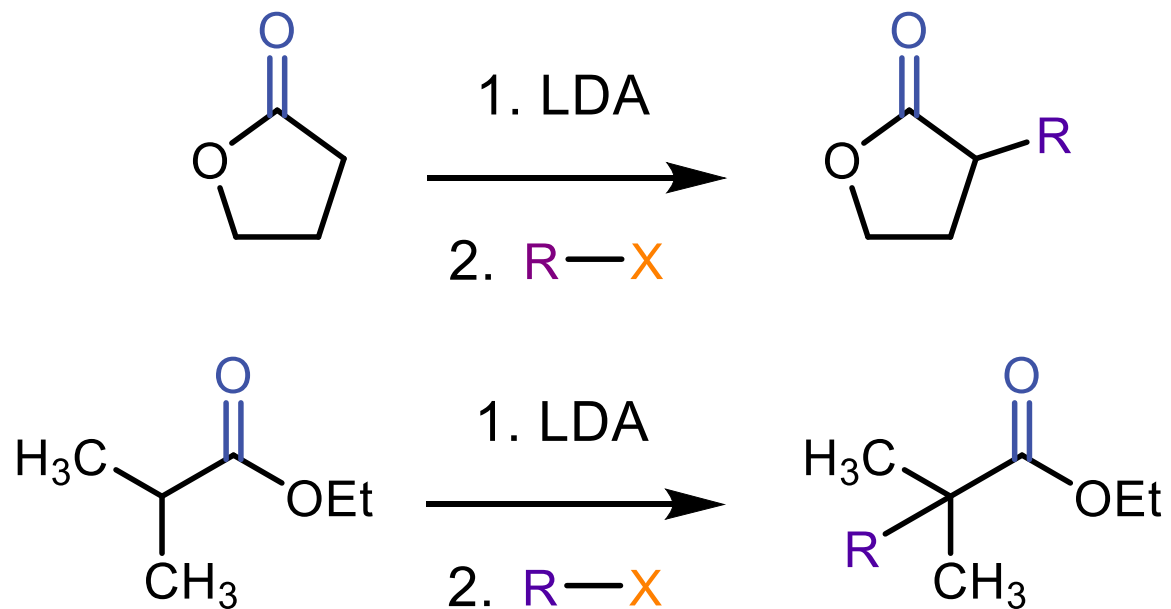
U aldehydů se alkylace enolátů nepoužívají, protože převažují aldolizace enolátů a vznikají směsi produktů

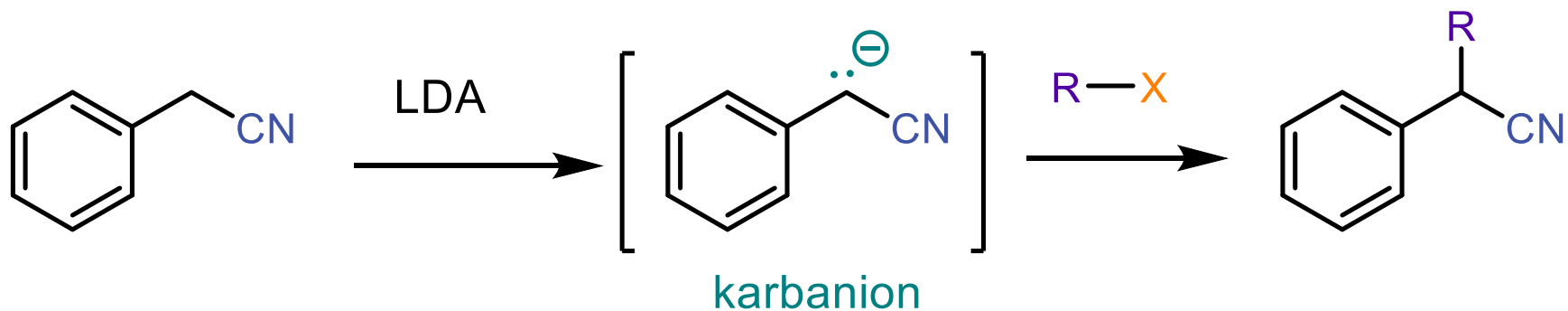
U ketonů alkylace enolátů lze použít, ale často vznikají směsi alkylačních produktů

U laktonů a esterů je alkylace enolátů synteticky využitelná, ale pořád nutno použít velmi silné báze (LDA)

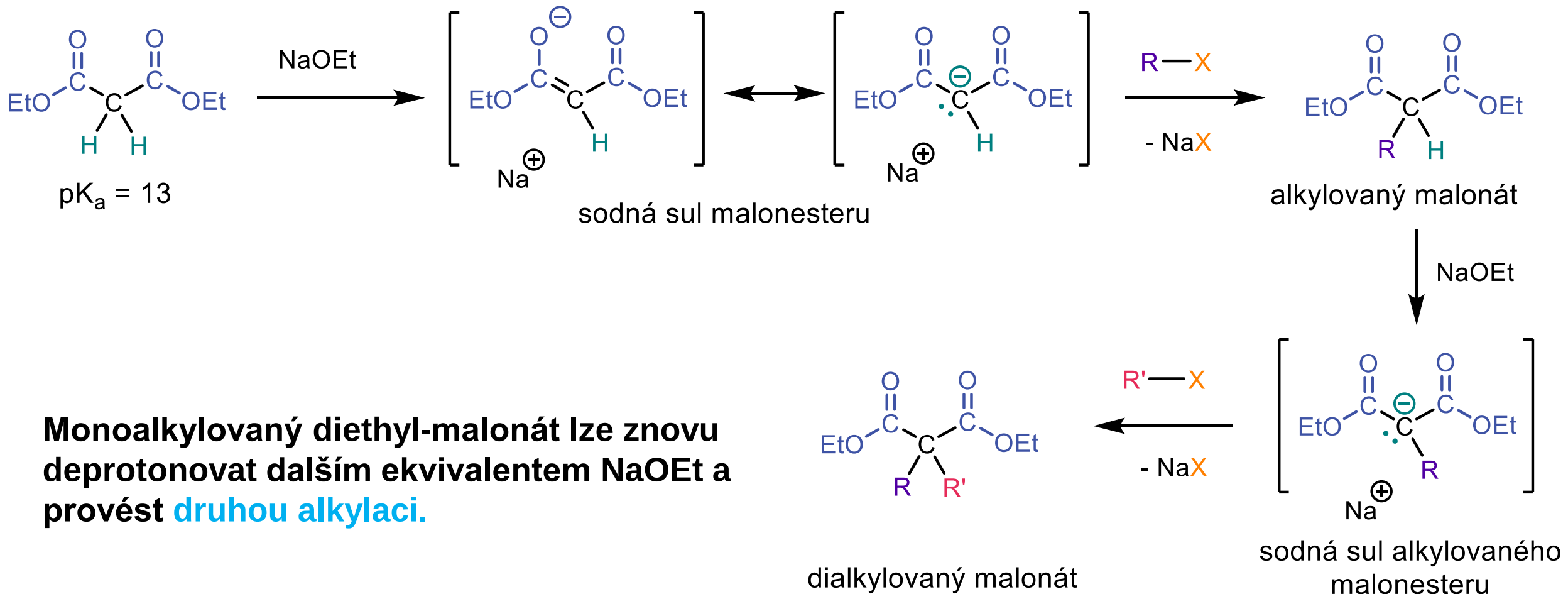
Také z nitrilů lze LDA vygenerovat karbanion, který podléhá alkylosti

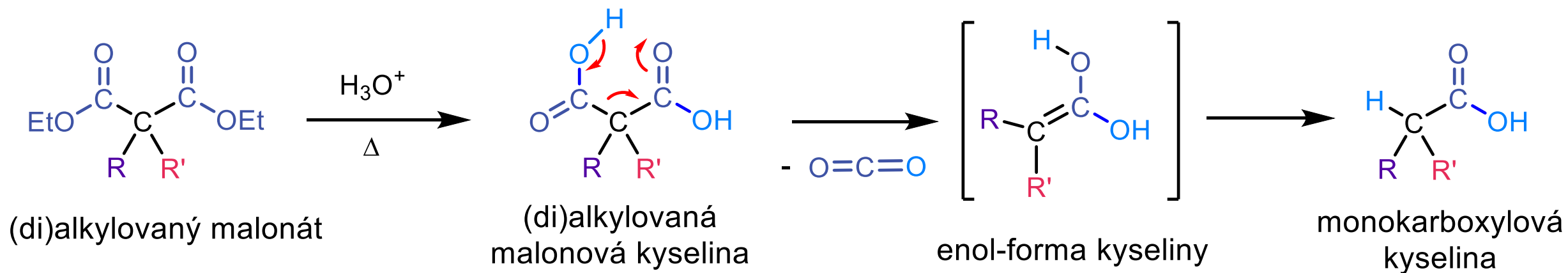
Alkylace enolátů – soli C-kyselin

Diethyl-malonát je silnější kyselina, takže jej lze deprotonovat slabšími bázemi, např. NaOEt.

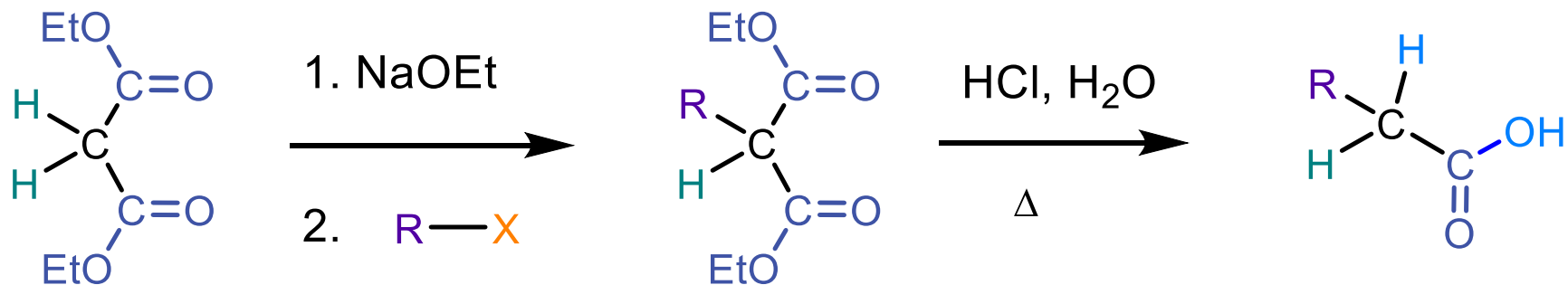
Alkylace probíhá velmi čistě.

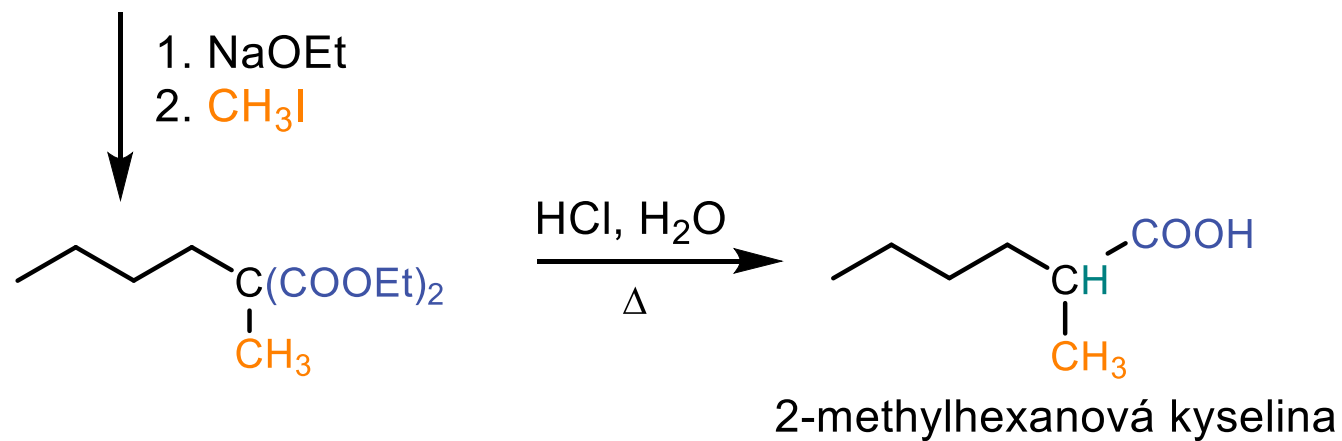
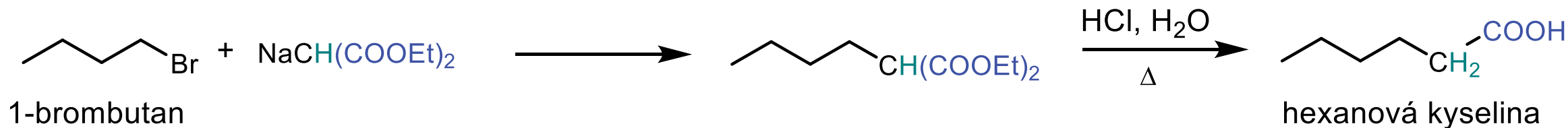
Při kyselé hydrolýze malonátů dochází k dekarboxylaci a vzniká substituovaná monokarboxylová kyselina

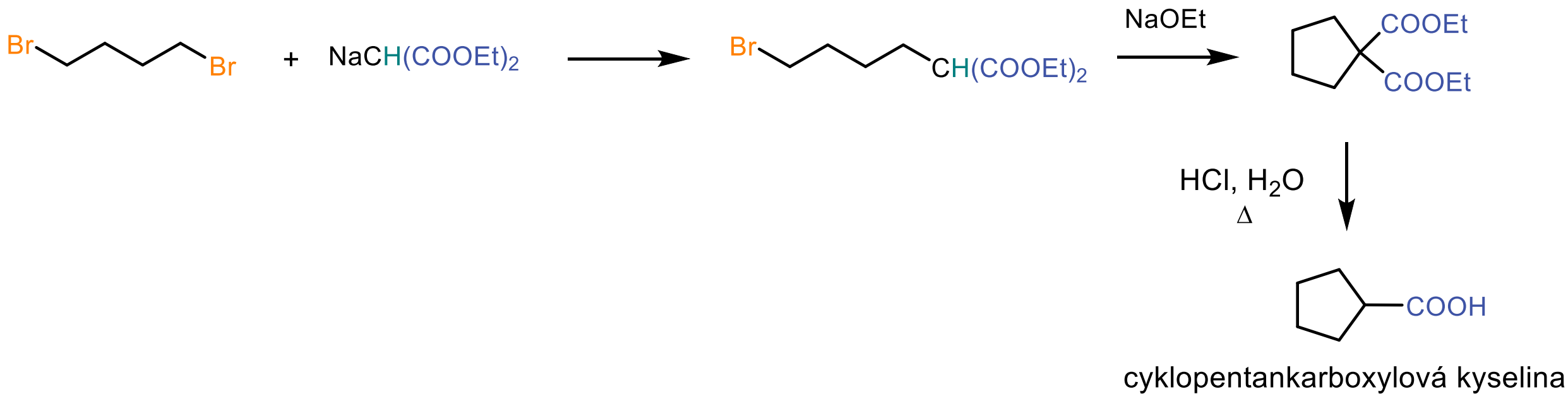

Malonesterová syntéza

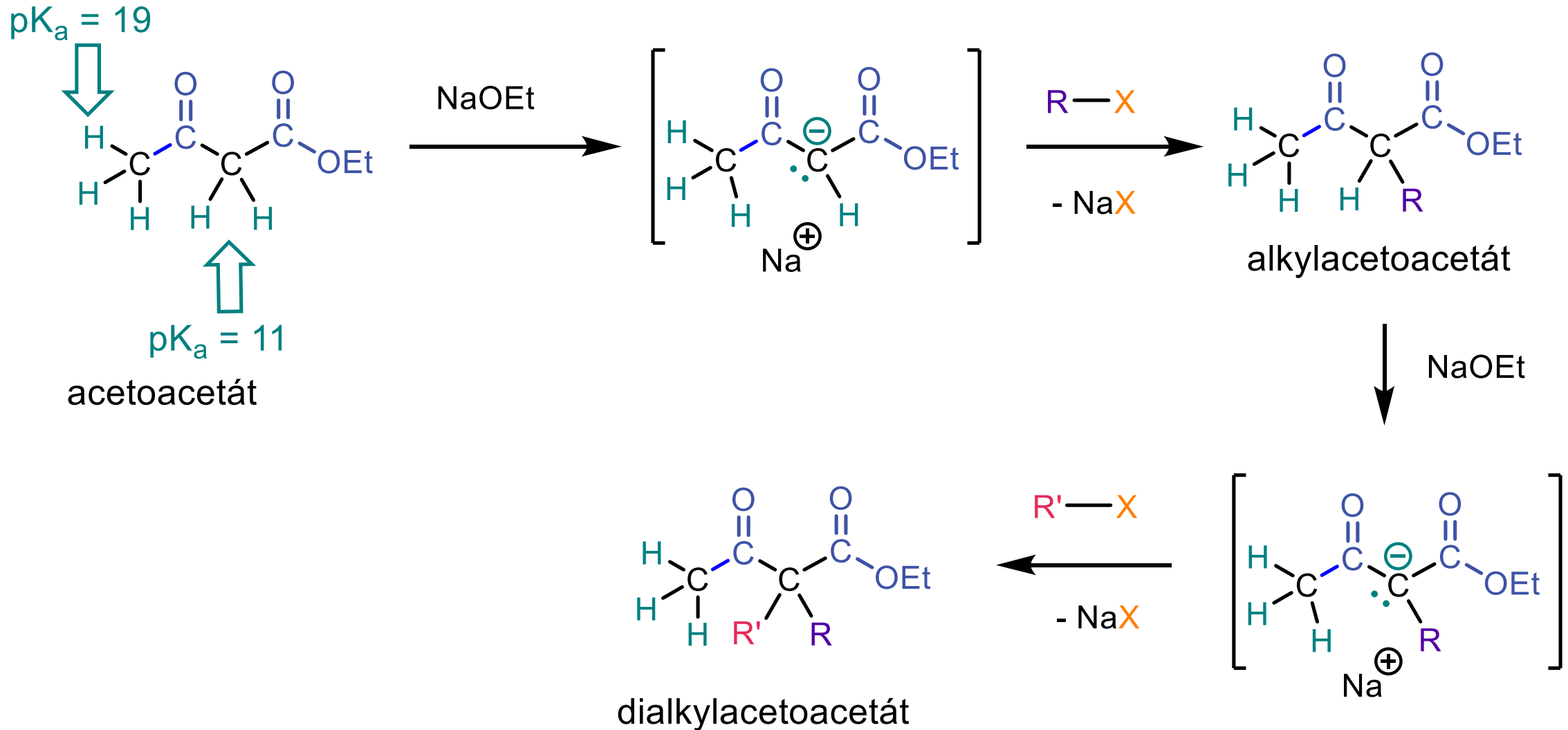
karboxylová kyselina
delsí o 2 uhlíky

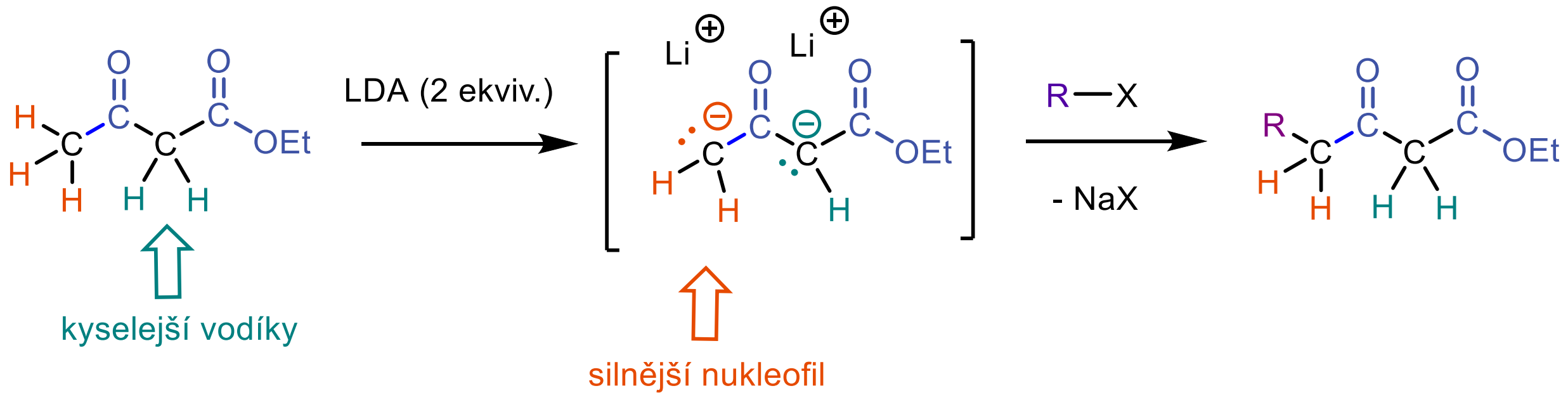

Alkylace enolátů – soli C-kyselin

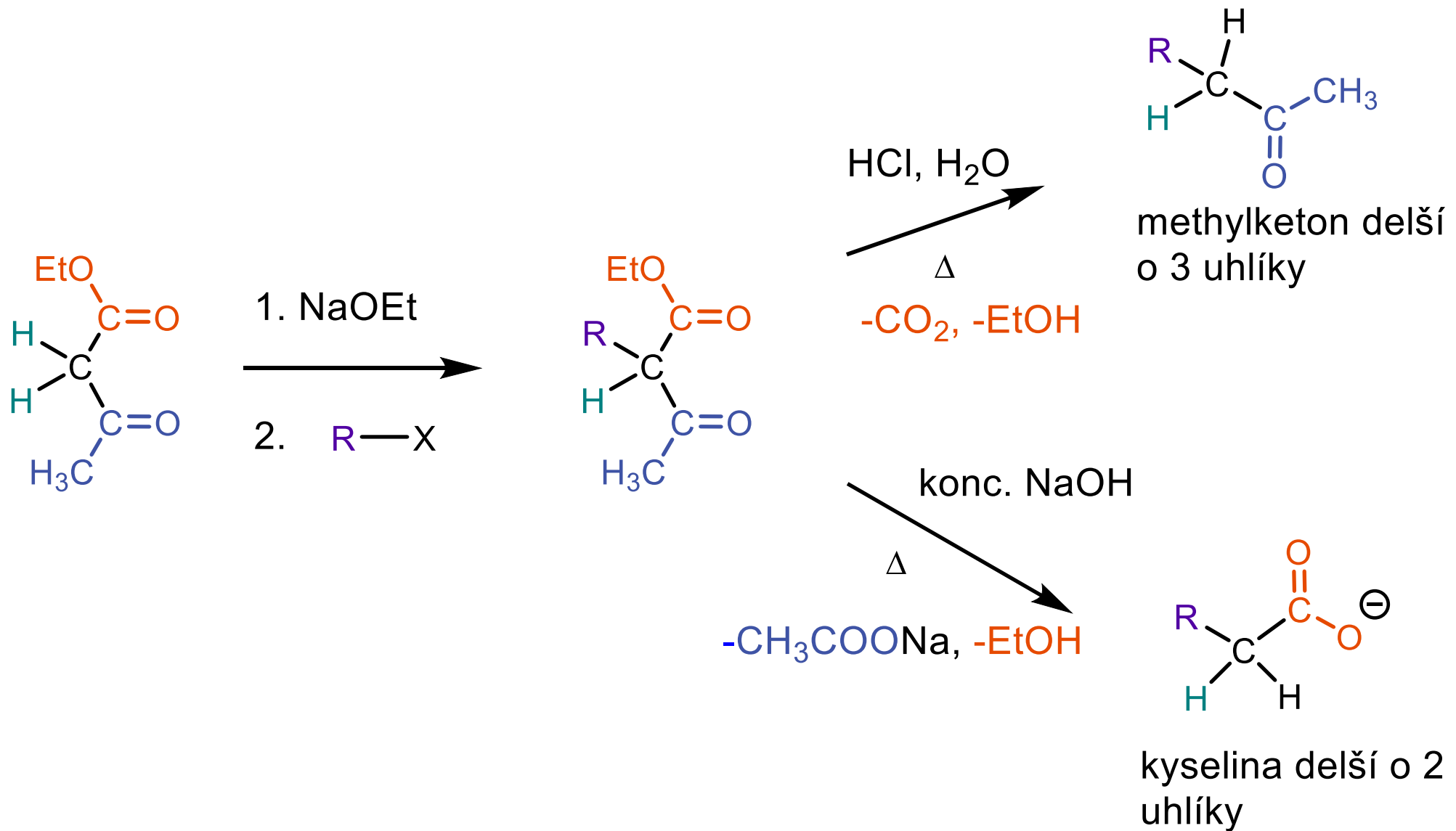
Ethyl-acetoacetát je ještě kyselejší než malonát a alkyluje se analogicky.

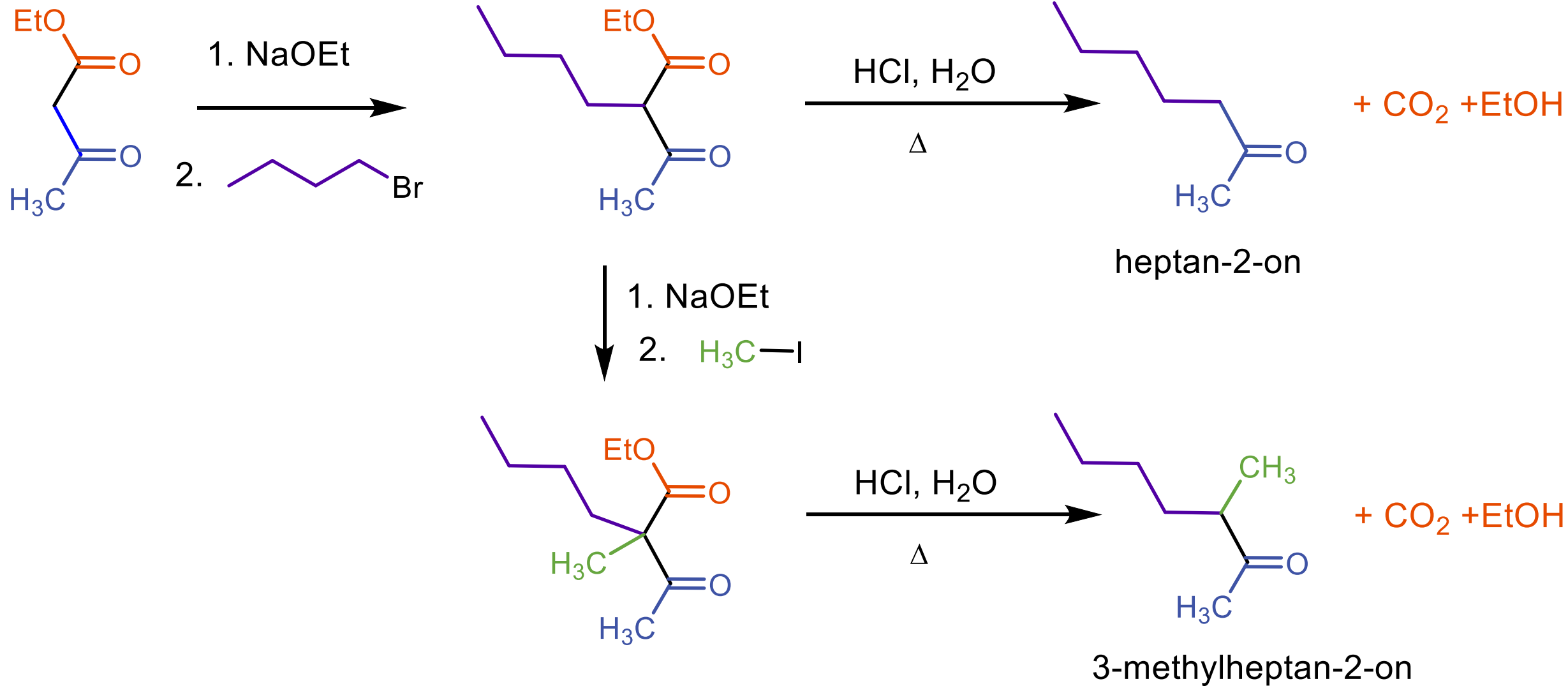
Dvojitá deprotonace acetoacetátu vede k **dianiontu**, který se alkyluje na uhlíku C-4, který je **silnějším nukleofilem**.

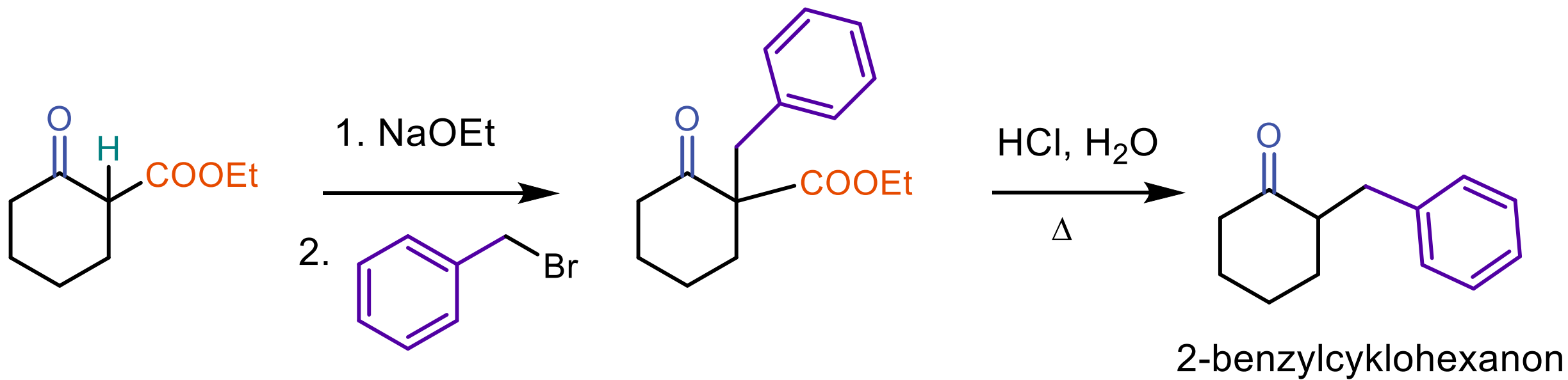

Acetoacetátová syntéza

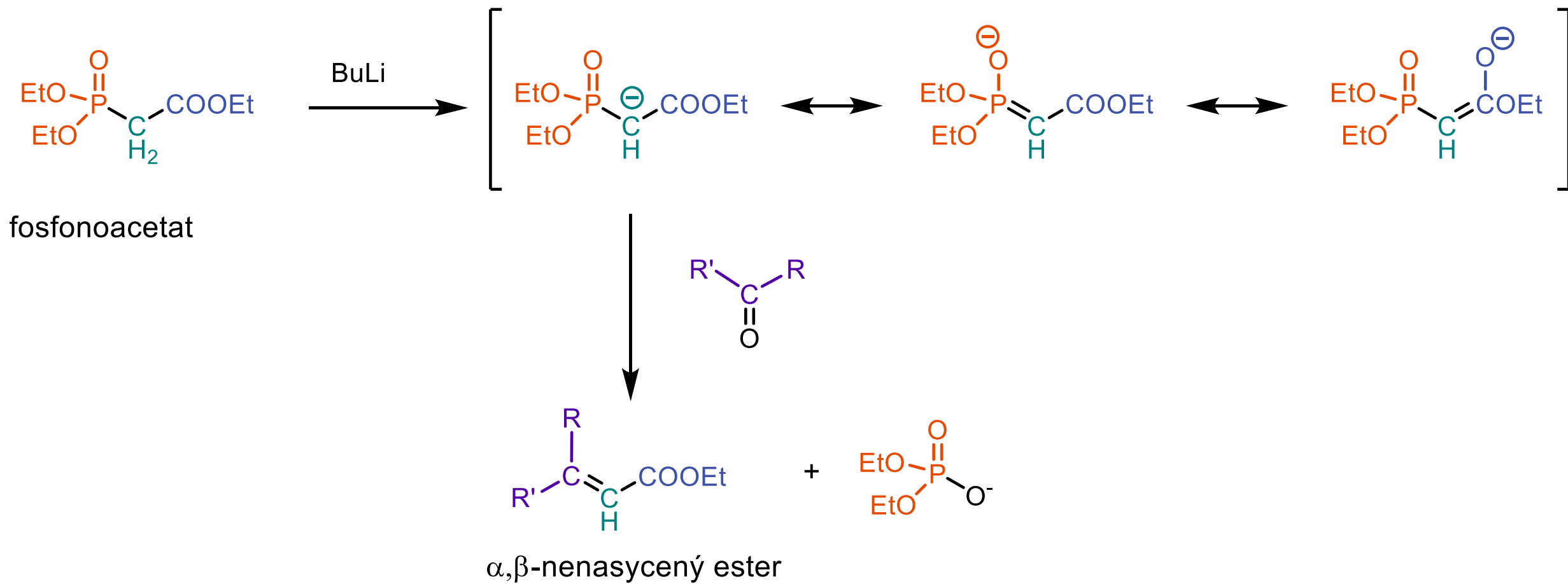

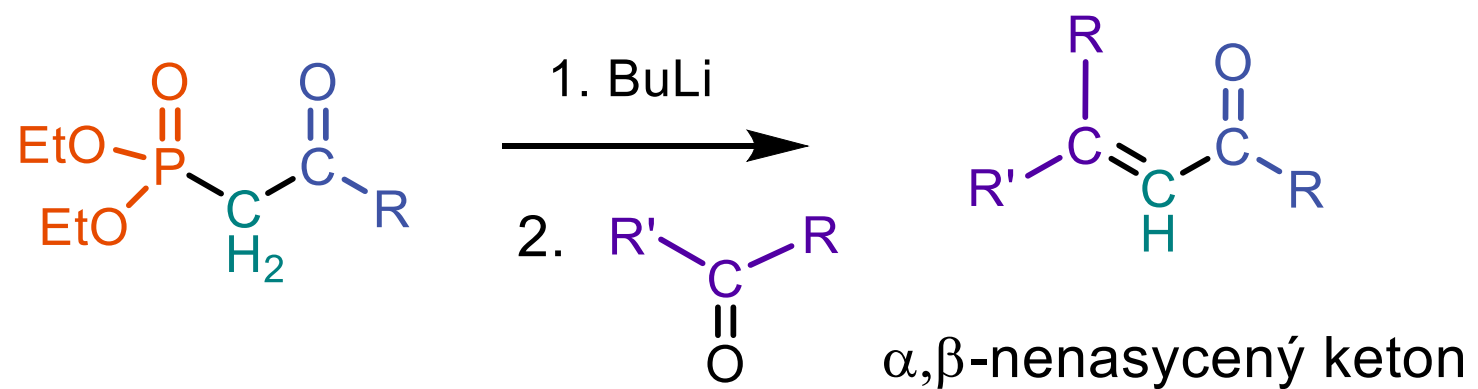
Acetoacetátová syntéza

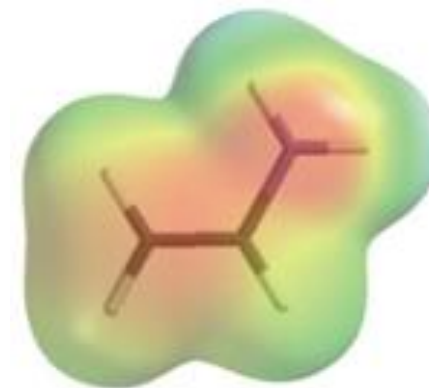
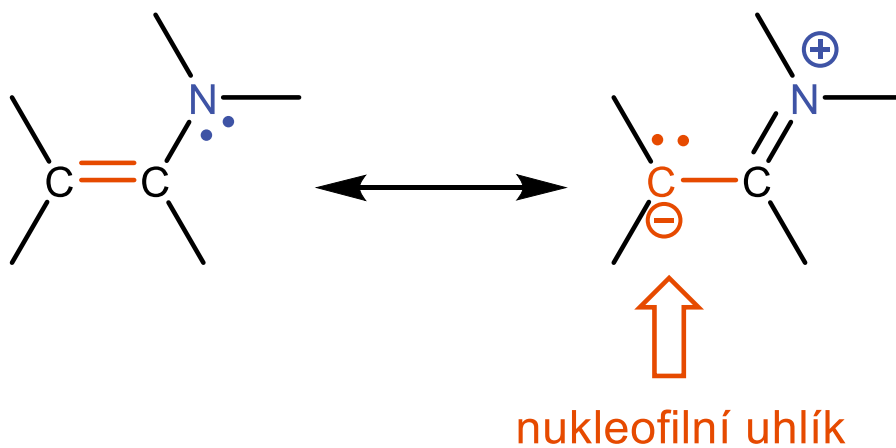

Horner-Wadsworth-Emmonsova reakce

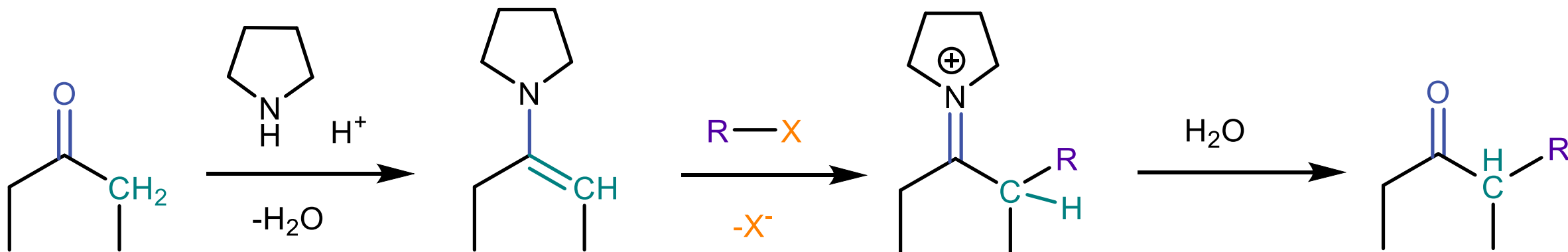

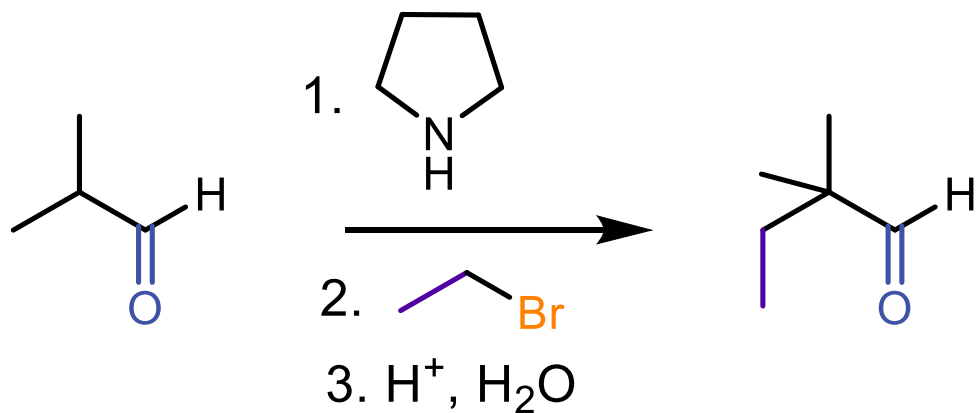
Alkylace enaminů

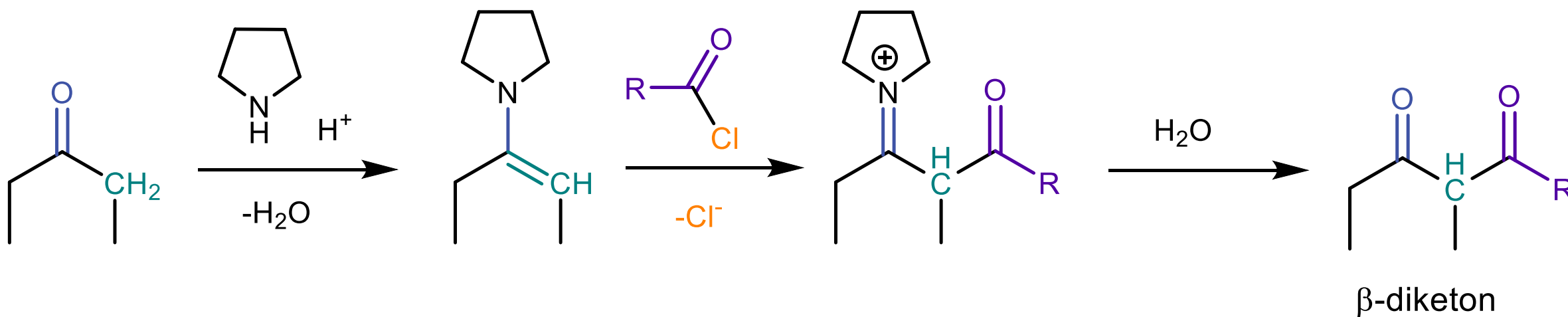
Ethenamine

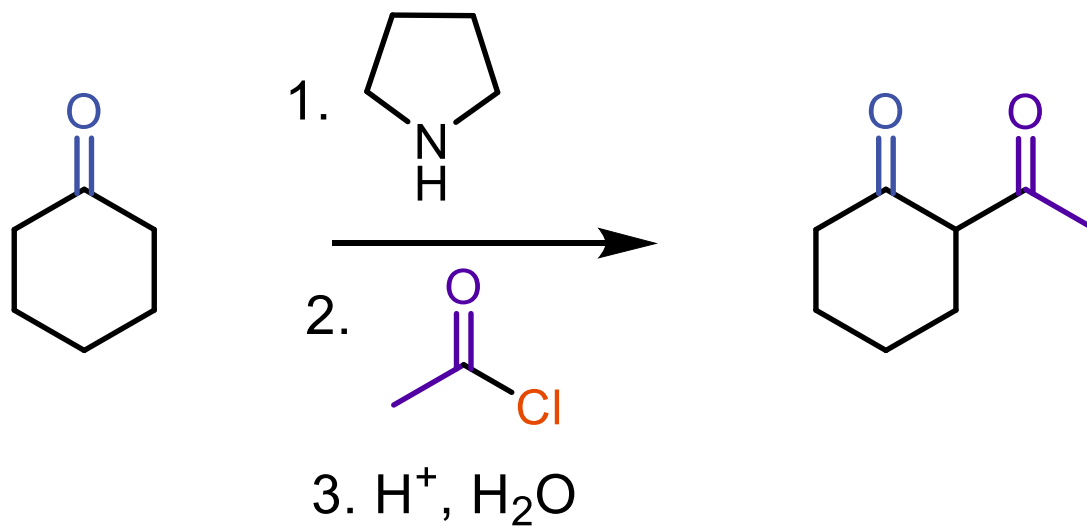

Alkylaci enaminů lze využít pro α -alkylaci ketonů i aldehydů

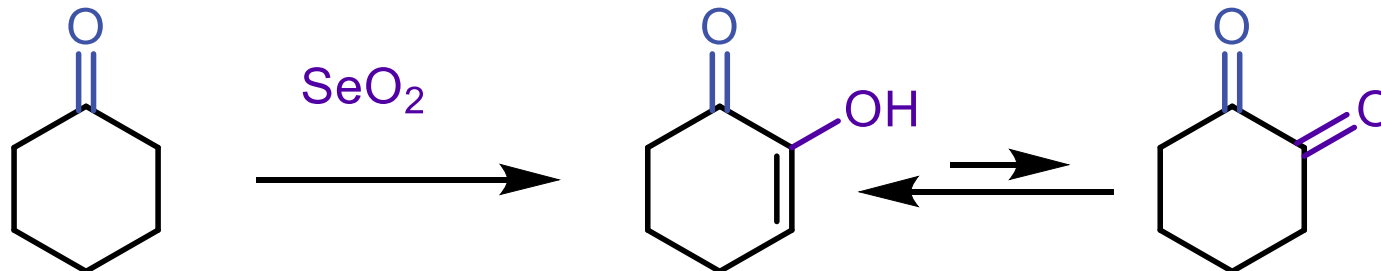
Elektrofilem pro reakci s enaminy může být i acylchlorid a acylace vede k β -diketonům

Další synteticky významné reakce v α -poloze

Oxidace enolizovatelných ketonů oxidem seleničitým vede k α -diketonům, u kterých převažuje enol-forma

Nitrosace karbonylových sloučenin vede k oximům

